

ЭНДСИЭЛИИ

Намулууһун хаһыата 1935 сыл алтынны 6 күнүгэр төрүтүтүнүтэ

2001 с.
Кулун тутар
22
күнэ
чэппиэр
№ 33 (8876)

Улуус баһылыгын мунһабыттан бэлиэтээһиннэр

Буруйу онорууну сэрэтэр инниттэн Көбөкөнгө, Фрунзега, Арбынһа анал үлэ ыгытылыбыт. Ис дьыала министрствотыттан икки бэрэбиэркэ кэлэн ааспыт. Баһарынайдар күрэхтэһиилэрэ буолар.

«Саха Сирэ 21 үйэ ситиһилээхтик» хамсааһынна кыттар инниттэн улууска 3 тыһ. куб. маһы бөлэмнээһингэ билиэт берилиннэ. 10 тыһ. литэ-рэ бензин үллэһилиннэ. Барыта 17 тыраахтар, 45 мас кэрдээччи үлэлиил-лэр. 5 т. бензин кэлиэхтээх. МУ НУ ЖКХ 500 куб. маһы бөлэмнээтэ. Мо-дуртар, хамаатталаар 200 куб. маһы бөлэмнээтилэр. Барыта 900 куб. мас кэрдилиннэ. Уус-Майага 5 тыһ. куб. мас бөлэмнээһинтээх, онно И.В. Ох-лопков үлэлиир. Томпого 900 куб. маһы «Нам» ФАПК бөлэмнээхтээх, бу мас барыта республика таһыгар атыга барыахтаах.

Налоговай инспекция семинара буолбут. Суут бириистэптэрин кыта-ры республикатаары мунһах буолан ааспыт. НДС харчытын «Сахателе-ком» ГП уонна «Ленагаз» АО Дьуоускайга кииннээн төлүүллэр. Баһы-най хаһаайыстыбалар төлүүр нолуоктарыгар анал семинар наада.

Никольская хаһаайыстыбалара Аммантан туорахтаах культура сиз-мэтин ылыахтаахтар. Ньидьилигэ балыксыттар күрэхтэригэр бииһи улу-устан икки хамаанда турда. Кэбээилэр бастаатылар. Иккис миэстэҕэ бүлүүлэр, үһүскэ Кэбээи Тыһайтын балыксыттар таһыстылар. Бииһи сборнай хамаандабыт 4-с, түбэлэр 11-с буоллулар. Новгородов Ф.И. (1-Хом.), Антон Бугаев (Түбэ) анал бириистэринэн наһарадаланылар.

Биир калым государственной экзаменга Ил Түмэнгэ парламентской истиилэр буолбуттар.

Комсомол 80 сылыгар Нам-Түбэ маршрутунан пробег ыгытылыбыт. Спорт госкомитеттигиттан пластиковай хайыһардар кэлиэхтээхтэр. Аспаа-ныга мас тардыһытыгар республикатаагы күрэхтэһии ыгытылына.

Чөл олох программата оһоһулар, онно отделлар, нэһиликтэр дьа-һалталара, тэрилтэлэр, общественной түмсүүлэр, биирдиилээн дьон этии-лэрин киллэриэхтэрин наада. Республика Төрүт Сокуонугар уларытыгы-лары киллэриигэ граждандар бэйэлэрин этиилэрин киллэрэллэрэ наада.

«Саха Сирэ 21 үйэ ситиһилээхтик» хамсааһын дирекциятын, тутуу министрствотун биригээдэлэрэ кэлэн үлэлээтилэр. Нам село көрүгэ ту-псарыгар таһырдытаагы агитацияны чөлүгэр түһэрэргэ. Кыһыны атаа-ры муус устар бастагы нэдиэлэтигэр ыгытылар.

Бээтинсэҕэ сахалыы КВН буолла, онно «Үүнэр ыччата «бөлөх баста-ата. Киин ВУЗ-тарга үөрэнэр студеннар стипендияларын араастаһыыга төлөнөр. Ыччат общественной сөбиэтэ түөрт комитеттаах. Нам педкол-леджын уопсай дьэиэтигэр таксофон туруоруллубут, онон, студеннар дой-дуларыгар түлүпүүнүллэригэр бэрт буолбут. Спортсааланы тутуута би-ригээдэ хомуллар, ол үлэтин ыччат биржата толорор.

1-Хомуустаах үүтүн «Гормолзавод» АО пастеризациялыра ордук. «Модут» ГУП «Чаран» ферматыгар ынахтары сөпкө уулаппаттар, вете-ринардарга фиксатордар наадалар, оччотугар эрэ элбэх сүөһүнү көрөр кыахтаахтар.

Гаастааһынна бииһи улууска 2 эрэ мөл. солк. биэриэх курдуктар. Ити боппуруоһу депутаттар Е.М. Ларионовы, Г.Г. Местниковы нөңүө көтөүллүөхтээх. Искрага гааһы киллэриигэ «Саханефтегазстрой» тэ-рилтэ үлэлиир.

Министрой биригээдэтэ Нам педколледжын уопсай дьэитин, гимназия-ны, М. Аммосов аатынан музейы ситэригэр үбү көрөргө дьин быһаарбыт. Үбү ыларбыт күчүмэҕэй буолан эрэр. Улуус бэйэтэ бюджета суох, сме-танан эрэ олоҕор. Эбии харчы суобуттан баһаарынай чааска үлэһиттэр ахсааннара сарбыллар. Эмиэ үп тийбэттигэн үөрэхтээһин фондата сар-былына. Салайар аппарат үлэһиттэрин үөрэхтэригэр барар суолларын-истэрин ороскуотун анарын эрэ төлүүр кыах бар.

Бэлиэтэннэ К. Черепанов

УБААСТАБЫЛЛААХ ААҔААЧЧЫЛАР!

Сарсын кулун тутар 23 күнүгэр сарсыарда 10 ч. киэһэ 7 ч. диэри «Нам» телестудияга улуус культуратын салгыы сайдытыгар үбү түмэр, кэскиллээх хайысхалары тобу-лар аналлаах «XXI-с үйэ культуратыгар - духовность уон-на чөл олох культуратыгар» дьин ааттаах улуустаагы теле-марафон ыгытылар.

Манна ким тугу кыайарынан - биирдиилээн дьон, дьэиэ кэргэттэр, коллективтар, тэрилтэлэр, нэһиликтэр кыттал-лар. 1 солк. сағалаан хайдах бағарар көрүнгүнэн культура сайдытыгар көмөүтүн чопчу ааттаан-суоллаан, холобур, бэйэбит нэһилиэккитигэр баар эбэтэр атын ханнык бағар оҕо музыкальнай оскуолатыгар, музейга, кулуупка, биб-лиотекага, кинотеатрга, ово ансамблыгар, фольклорнай, народнай коллективтарга, П. Ядрихинскай-Бэдьээлэ, ыһы-ах эбэтэр культура өйөөһүнүн фондаларыгар ыгытааххы-тын сөп.

Эрэл кытта тэрийэр комиссия

САХА РЕСПУБЛИКАТЫН КОНСТИТУЦИОННАА ТӨРҮТ СОКУОНУ (ТӨРҮТ СОКУОНА)
КОНСТИТУЦИЯ ОСКУОЛАТЫН МАҔАБЫ (РЕСПУБЛИКА САХА (ЯКУТИЯ))

Төрүт Сокуону дьүүллэһии тула

БОСХО ҮӨРЭХТЭЭНИИ, ЭМТЭЭНИИ, —

итинник этиилэри киллэрэн ту-ран кулун тутар 15 күнүгэр Нам улууһун коммунистара республика Конституциятын уларытыгы уонна эбиилэри киллэри туһунан Прези-дент Николаев бырайыагын дьүүлэстилэр. Сүрүн дакылаатчыт Г.Н. Попов, 1 №-дээх Нам орто политехнической оскуолатын учуута-ла, Конституция 5-с ыстатыйатын хайдах баарынан хаалларыаха дьин бэлиэтээтэ. Мань таһынан Гаврил Николаевич Ил Түмэн икки палаталаах буоларыгар баға сана-атын эттэ, маныаха хас биридди улуус бэйэтэ депутаттардаах бу-луохтаах. Төрүт Сокуон 66-с ыста-тыйатыгар республика Президени-гэр кандидат 30 сааһыттан эдэрэ суох, республикага 15 сылтан итэ-ҕэһэ суох олоҕорбут, 60 сааһыттан кырдыаһа суох, доруобуйата үчүгэйигэр медицинскэй мэкитилээх уонна сахалыы, нууччалыы билэр буолуохтаах дьэиэ. Вице-президент хайаан да наада, кини Президени солбуйуохтаах.

«Депутаттарбыт Е.М. Ларио-нов, Г.Г. Местников улуус нэһили-эннэтигэр көрсүһүүлэргэ Консти-туцияга уларытыгы уонна эби-илэри киллэри бырайыагын дьэнкэ быһаарыахтаахтар, улуус баһылы-га анал комиссия тэрийэн, онуоха коммунистара киллэрэн быһаарар үлэни ыгытаахтаахпыт. Билигин прокуратура, силовой структуралар нөңүө репрессиялар сағаланнылар дьин бэлиэтээтэ. Бииһи Государ-ственной Сэбиэт, сөбүлэһиннэрер комиссия нөңүө ону утары охсуһ-охтаахпыт.»

М.И. Терюгин үгүстэр Консти-туцияны уларытыаха дьиллэригэр сөбүлэспэтин биллэрдэ. Президент сааһын 65-70 сылынан быһааха, доруобуйатын туһунан медицин-скэй мэкитэ хайаан да баар буолу-охтаах дьин тоһоҕолоон бэлиэтээ-тэ. Бииһи аҕыйах буолан олус ула-хан территорияга олоҕорбутун ыгытаахпыт, быһбардыр уоку-руктарбытын быһаарыахтаахпыт. Суверенитет суох буолаһына Пре-зидент да наада та суох. Сир, сир-тэн хостонор байдар барыбыт бас билиитигэр уонна холбуу дьаһал-бытыгар баар буолуохтаахтар. Үөрэҕири, доруобуйа харыстабы-ла босхо буолуохтаах. Пенсияга тахсыга госаппаракка үлэлээбит учууталлар, культура, доруобуйа харыстабылын үлэһиттэрэ, колхоз-тар, совхозтар урукку директорда-ра государственнай сулууспалаах-тарга тэннэниэхтээхтэр.

Кырдыаҕас коммунист М.Н. Пав-лов Төрүт Сокуоммутун уларытар сатамат дьэиэ. Бииһи депутат-тарбыт Е.М. Ларионов, Г.Г. Мест-

ников норуоту көрсөн сүрүн бала-һыаннаһы быһаарыахтарына на-ада. Хаһыакка тахсар матырыяа-аллар олус уустуктар, мээһэ киһи өйдөөбөт. Бэйэбитигэр Чукоткага курдук абрамовичтар баар буолу-охтары сөп. Конституцияны рефе-рендум нөңүө ылынар ордук. И.А. Ядреев Конституциябыт сотору-сотору уларытар, итими тохтотуох-ха наада дьэиэ. Билигин Төрүт Со-куоммутун биир киһиэхэ сөп түбэ-һиннэрэн онороллор. Николаевтан ураты республикага ким да суох бу-оллаһай? Политикагаар ордук эконо-мия боппуруостарынан дьа-рыктаныаха наада.

Ити санааны М.А. Сивцев өйөөн туран Төрүт Сокуону ула-рыппакка дьин этии киллэрдэ. Пре-зидент сааһын икки болдоххо 30-65 саастарынан быһааха. Тьа сирэ олус сатарыйытын Президентгэ уонна правительствога сорунуула-ахтык ылар наада. Пенсиялары сөпкө дьаһайааха, уокуруктары уруккутунан хаалларыаха, икки палаталаах системаны хаалларыа-ха дьин түмүктээтэ. Коммунист Петров Н.Н. бу быһыны-майгыны хаһыат нөңүө сьрдатан нэһилиэн-нэҕэ кизг дьүүллэһини сағалыах-ха дьэиэ.

Иньэ гынан коммунистар икки этиилээх рекомендацияны ылыны-лар. Бастатан, улуус баһылыгын, Ил Түмэн депутаттара Е.М. Ларионо-вы, Г.Г. Местниковы Конституция бырайыагын нэһилиэннэ ортогугар кизг дьүүллэһини сағалыгы тэ-рийэллэригэр уонна бу үлэҕэ нэһи-лиэннэ саамай биллилээх-көрүүлэ-эх араҕатын - коммунистары киз-ник кытыннаралларыгар дьин буолла.

Иккиһинэн, Ил Түмэн депутат-тара Е.М. Ларионовка уонна Г.Г. Местниковка Төрүт Сокуон 5-с ыста-тыйатын хайдах баарынан хаал-лартаралларыгар этии онордулар. Государственной Мунһах икки па-латалаах, онуоха хас биридди улу-ус бэйэтэ депутаттардаах буоларын ситиһиэххэ. Президент сааһын 30-тан итэҕэһэ суох, республикага 15 сылтан итэҕэһэ суох олоҕорбут, саха-лыы, нууччалыы билэр буолуохта-ах. Доруобуйатын туругун туһунан медицинскэй түмүк хайаан да ирдэ-нэр. Вице-президент дуоһунаһа хайаан да баар буолуохтаах.

Мантан салгыы коммунист М.И. Терюгин «Аҕыйах ахсааннаах нэ-һилиэннэ улахан территорияга оло-роһун тоһоҕолоон бэлиэтиэххэ» дьин эппитин сэргэ атын этиилэрэ киирдилэр.

Бэйэ информ.

ПЕНСИОННАА ФОНДА УПРАВЛЕНИЯТА ИЙТИННЭРЭР

2001 сылтан биирдиилээн дьон сибидиэннэлэрин (хамнас аағылыгы-тын, үлэ ыстааһын даннайын) хомуйуу квартал ахсын ыгытылларынан сибээстээн тэрилтэлэр докумуону туттарыгы графига:

Бюджет тэрилтэлэрэ:		
200 дьылы үлэһиттээх тэрилтэ	- 01.04.	- 06.04.
200-500 дьылы үлэһиттээх	- 01.04.	- 10.04.
500 үлэһиттээх тэрилтэ	- 01.04.	- 15.04.
Тьа хаһаайыстыбатын тэрилтэлэрэ	- 01.04.	- 10.04.
Крестьянскай хаһаайыстыбалара	- 01.04.	- 10.04.
Биирдиилээн предприятиялар	- 01.04.	- 10.04.

УПРАВЛЕНИЕ ПЕНСИОННОГО ФОНДА В НАМСКОМ УЛУСЕ

Ставит в известность, что в связи с переходом на ежеквартальный сбор индивидуальных сведений по стажу и заработной плате, установленные сле-дующие сроки их предоставления от работодателей улуса за I квартал 2001 года:

Бюджетные организации до 200 человек	- 01.04.	- 06.04.
свыше 200-500 человек	- 01.04.	- 10.04.
более 500 человек	- 01.04.	- 15.04.
Сельхозпредприятия	- 01.04.	- 10.04.
Крестьянские хозяйства	- 01.04.	- 10.04.
Индивидуальные предприятия	- 01.04.	- 10.04.

Улуус баһылыгын дьаһала

«РЕСПУБЛИКАБА СОЦИАЛЬНОЙ ПАРТНЕРСТВО ТУУУНАН» СОКУОНУ ОЛОХХО КИЛЛЭРИИ МИЭРЭЛЭРИН ТУУУНАН

«СР-га социальная партнерство туһунан» СР Сокуонун, СР Правительствотын 13.10.2000 с. 521 №-дээх «СР Сокуонун олох-хо киллэригэ миэрэлэр тустары-нан», «СР-га социальная парт-нерство туһунан» 29.06.2000 с. 3№214-11 уурааһын толорууга, дьаһайбын:

1. Б. дь. кулун тутарын уста-тыгар нэһиликтэр баһылыкта-рын эбээстиргэ:

1.1. Территориальная сөбүлэ-һиилэри ырытан онорорго уон-на түһэрсэргэ — үлэ усулуобуй-атын, социальная мэкитэлэрин уонна чэпчэтиилэри олохтуур правовой акталары, территори-альной уратылары кытта сибээ-стээҕи, ону тэнэ хардарыта эбэ-һэтэлиститибэлээх итиннэ эппи-этинэстээх, итилер нэһиликтэр дьаһалталарын уонна туһаанна-ах үлэһиттэр, үлэни биэрэччилэр бэрэстэбииттэлэрин икки арды-ларыгар түһэрсиллэр.

1.2. Социальной-үлэҕэ сьһы-аннаһылылары сүрүннээһингэ нэһиликтэрдээҕи комиссияны тэрийэргэ.

2. Предприятиялар, тэрилтэ-лэр салайааччылары:

2.1. 25.03.2001 с. дьылы кол-лективной дуоғабардары түһэр-сэргэ уонна үлэҕэ сьһыаннарга итиннэ правовой отделга уве-домительнай регистрацияга кил-лэрэргэ.

2.2. Предприятиегэ уонна тэ-рилтэҕэ куттал суох буолуутун техникатыгар (ТБ), баһартан куттал суох буолуутугар (ПБ) уонна үлэ харыстабылыгар эппи-эттээх үлэһиттэр баар буолуу-лары хаачыйарга, инструп-тажтары куруутун ыытарга.

2.3. Үлэ сөптөөх усулуобуйа-ларын тэрийиигэ, үлэ миэстэлэ-рин аттестациялааһынга на-адалаах үлэлэри ыытарга.

3. Нэһиликтэр баһылыкта-ра, предприятиялар, тэрилтэлэр салайааччылары б. дь. муус у-стар 2 күнүгэр дьылы боппуру-оска 2000 сылга ыгытылыбыт үлэ, бу дьаһал туолуутун туһу-нан ыспыраапканы правовой итиннэ үлэҕэ сьһыаннаһылар-га отделга киллэрэллэригэр.

4. Үлэҕэ сьһыаннаһылыларга уонна правовой отдел сэбиэдис-сэйз Сивцев К. Е.:

4.1. Профсоюзтар ведом-стволар икки ардыларынаагы улуустаагы Сэбиэттерин (Шара-пов А. Г.) кытта бииргэ икки өрүттээх улуустаагы Сөбүлэһи-ни олоххо киллэриини уонна хонтурооллааһыны хаачыйал-ларыгар.

4.2. 20.03.2001 с. дьылы улуус-ка үлэҕэ арбитрдары тэрийэргэ уонна испиһэктэрин СР үлэҕэ уонна социальная көмүскэлгэ Министрствотыгар киллэрэргэ.

4.3. Үлэ харыстабылын, ТБ уонна ПБ боппуруостарыгар эппи-эттээх салайааччылар семи-нардарга уонна Министрстволар, ведомстволар үөрэтэр кии-нэригэр булгуччу үөрэнэллэрин хаачыйарга итиннэ биллэлэрин бэрэбиэркэлииргэ.

5. Бу дьаһал туолуутун кон-туруолун улуус баһылыгын сол-буйааччыга, социальная-үлэҕэ сьһыаннаһылылары сүрүннээ-һингэ үс өрүттээх улуустаагы комиссия координаторыгар Боч-карев А. А. сүктэрэргэ.

Нам улууһун баһылыга А. ДЬАКОНОВ

Бэдээлэ 100 сааһын көрсө

ОЛОҔО СААҔАНАР

38 сааһыгар ССРС суруйааччылары...

Фрунзега олонхону туруоруугар Охлопков Егор Герасимович...

Бэдээлэ мин санабар ордук табылган абааһы уолун ырыатын...

Бэдээлэ Новгородов алфавитынан бэлэстэрэ...

Бэдээлэ ыал буолбут 4 биригэ төрөөбүттэрдэх...

Фрунзега ыйыһынэн дьукаах да, уулусса да утарыга чугас олоһу...

Бэдээлэ аатын тухтан, хаһан ылыммытай диэн...

копьевна Төһүлүгэ олохсуйбута, кэргэннээх, оҕолордоох...

Бэдээлэни биһиги Зверевигит да диэтэххэ сөптүгү буолуо...

Бэдээлэ олонхотун «Дьырыбына Дьырылыатта кыыс...

Атын да улуустарга олонхону билиһиннэрэ ырыа-тойук...

Културалаах кини үчүгэй, элэккэй баһайтык көрсүбүт...

Ядрихинский Прокотий Прокопьевич-Бэдээлэ ССРС суруйаач...

чылары Союһун чилиэнэ, Саха АССР культураһын үтүөлээх үлэһитэ...

Бэдээлэ аатын үйтүтүр инниттэн Фрунзе наачалны оскуолатыгар...

Ийэм Барамыгина Мария Никифорова бокуну күлүкүтүтүн...

Хапсыын уола Кушнарев аты-ыһыттар борохоттара хойукаанга...

Борохот Бөрөлөөх арыһа кэлэн бастагы хаһыатын тэстэ...

Борохот кэлэн бары сүпсүлгөнүгү түспүттэр...

унуор Бодуустар дьизлэригэр (Бочкаревтар төрүттэрэ) биер сүпсүлгөн — борохоту куоттары...

Өлүөнэ эбэбит мууһа ыраастанан, айылга барархан ото-маһа көрөөр...

Дьонугар да эпхэккэ барамнылаах атын үһэ бааһын баран баатынан...

Тусуу сааланаар Хапсыһылаах чыгыраһы буолар...

Ыһыы-хаһыы, айдаан орғуйа түһэр. Кыайыы намарга буолла...

Барамыгин Дьөгүөр (Баһыгыратар) миитин үстээх-түөрттээх уолу...

Борохот кэлэн бары сүпсүлгөнүгү түспүттэр...

Прокотий БАРАМИГИН, Харыйалаат

Комсомол мин олоғум саамай кэрэ, умнуллубат кэрдиһэ...

Мин Хамаһатта сэттэ кылаастаах оскуолатыгар үөрэнэ сылдьан...

1959 сыл. Ленин аатынан колхозка 100-кэ чилиэннээх комсомольскай тэрилтэ баара...

Өссө эбии уонган таһа чилиэннээх Арыы Тийтэти алын сүһүөх...

Оройуон урдүнэн комсомольскай үлэ көхтөөхтүк барара...

Уөдэйгэ Д. Т. Аргунов старшайдаах Дуудаһалаах ычат-комсомольскай ферматын кэнниттэн...

Арыы Тийккэ «Саһарға» ычат-комсомольскай фермата тэриллэбит...

Ферма сана тутуллубут механизация аһардаах хотонго тэриллэбит...

Оту тиэйэн, оғуһунан хотон урдүтүр таһааран, хас биридии ыанньыксыкка үөһэ баар...

Урут ыал олоһу дьизитигэр М. Н. Гаврильева үүт тутара. Ону кыһыл мундукка аанан оңорбуппун...

Комсомол 80 сылыгар СУОЛДЬУТ СУЛУҔУМ

ликаҕа бастааммыт Тьа хаһааыстыбатын министерствотын көһөрүллэ сылдьар...

Райкомол секретара В. М. Бочкарев фермаҕа кэлэн, оғолору кытта көпсөтөн...

1963 с. төһө да нэһилиэк депуатынан талбыттарын урдүнэн үөрэнэр баһалаах буолан...

Оскуолага учуутал комсомоллар элбээбиттэрэ. Ойһин алын сүһүөх...

Комсомол райкомол секретардара алын сүһүөх тэрилтэ секретардыттан производство...

Үөрэнээччилэр комсомольскай тэрилтэлэрэ биһиги оғуолабытыгар 70-ча чилиэннээх этэ...

лоохтук сыһыаннаһара. Оскуола-ларга кэлэн, оғолору кытта көпсөтөн, сүбэлээн...

Комсомол сылларбар икки ыбарга комсомол райкомун бюротун чилиэнинэн...

Канныки ССКП чилиэнэ буолан да баран комсомол этим. Баһаатайдыр...

К. К. Корякин секретарынан үлэлиир кэмигэр оройуон комсомольскай...

Октябрьскай революция 50 сылыгар аналаах республикаҕа ыгытыллыбыт...

1967 сыл санататтан комсомол бэйитин политическай буһуутун хатыһытын...

төрөөбүтэ 100 сылын чиестеригэр Бүтүн Союз урдүнэн комсомольскай докумуоннары...

Ычаттар «Коммунистическайды үлэлиэххэ, үөрэнэххэ, олоһу охха» диин...

Орто оғуолаҕа бүтэрээччилэр «Оскуола, производство, урдүк үөрөх» девизинэн...

Комсомол мин олоһор умнуллубат кэрэ-бэлиэ түгүннэри хаалларбыта...

Комсомол Киин Комитетын Кыһыл Знамяларынан наһараалааммыта...

